

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis, Commentariorum Libri LVIII

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Contentio laudis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

A Tum Plinius, ubi ex Catonis sententia scribit Leporis assumpto cibo fieri somniosos, vel fieri, uti *Idem Plin.* nonnulli legunt, Somnos, aut, quod magis placet, formosos: statim enim subjungit, tum vulgo etiam persuasum, conciliari ex eo corpori gratiam. Sed quod ad somniosos pertinet, Medici dicunt, Leporinam carnem melancholiam alere, & sensus spiritales obtusefacere, quia crassum generat sanguinem, ut libello de Victus ratione Psellus ait: nam caro ea subfrigida omnino est, & humoris plurimum habet, quæque ejusmodi sunt escæ, somnos nimirum ciere comperiuntur. Præterea de industria quod impuri faciunt amatores, ope Leporis amorem sibi conciliantes: quod etiam libenter est à Philostrato dissimulatum, quando spurcissimum id genus hominum perniciosum est, neque dignum ut à quopiam redametur, cum in amore conciliando candor sinceritasque mentis, non magicæ violentiæ conquirenda sint.

FOECUNDITAS. CAP. VII.

B Nimirum vero foecunditatis hieroglyphicum est Lepus, animal utpote rei Venereæ deditissimum. Nam femina dum interim quæ peperit lactat, idem tamen superfœtat, neque ullum unquam parturiendi facit intervallum. Mas vero præter id, quod more marium progenerat, foetum ipse quoque concipit, & excludit, parique cum femina modo educat. De quo scribit Archelaus, benignam fuisse naturam, quæ innocua & esculantis tantum nata animalia, foecunda fecerit, quibus etiam utramque vim tradiderit, ac masculo-fœminas esse omnes, ac sine mare æque gignere voluerit. *Idem Plin. lib. 8. c. 55.* Aristoteles tamen hoc omnino pernegat, maremque in iis & fœminam separatim agnoscit: quia vero fœmina sæpenumero marem superveniat, factum ut rerum ignari mutuo eos impleri coitu crediderint. Cæterum Archelao Philostratus, Plutarchus, & plerique alii subscribere, qui cum longo post Aristotelem tempore fuerint, neque quid ille tradidisset ignoraverint, haudquaquam credibile est eos rem, de qua tam perspecta esset apud omnes observatio, temere auctos asseverare. Nam Philostratus ferre quidem omnes in utero partum ait, fœminas tamen non nisi ad conceptum idoneas agnoscit. Democritus hujusmodi sexus mutationem per varias vices fieri, dubio procul affirmat, quod alii viderint.

SOLITUDINARIUS. CAP. VIII.

C Non imperite nonnulli hominem solitudinarium, & reliquorum contubernia declinantem, per Leporem in cavum se proripientem describere: numquam enim duos pluresve in eodem cubili versari comperias, sed qui maxime vicini sunt, unius vel circa jugeris intervallo secubant: cumque se recipiunt cubitum, ne deprehendi possint, multum prius hac & illac discurrent, vestigiaque variis ambagibus obturbant, postremo magno sublato saltu, in cavum quieturi profiliunt, auctor Plutarchus. Sane Salomon Parabolis, Lepusculum sapientibus sapienterem dicit, qui cum optime suam intelligat imbecillitatem, ad cavernosas lapidum latebras confugiat, infirmitatemque ita suam tueatur. *Leporis prudentia in se conservando. Prov. c. 30.*

CONTENTIO LAUDIS. CAP. IX.

Pulcherrimum vero mihi commentum illud inter hieroglyphicas literas videtur, quo veteres Ægyptii contentionis illius studium, quam Emulationem appellamus, ab Hesiode maximo opere commendatam, cum jurgiosam & invidiam illam alteram vituperet, per exanimatum Leporem & Canem sese cohibentem effingebant, cujus picturæ causam Plutarchus idem pulcherrime delineavit; Canes, dicens, qui Lepores insequantur, si contingerit ut eos vi necent, discernere, & sanguine sese proluere, inquinareque mirifice gaudent: quod si animum Lepus desponderit, neque ullum jam effugio locum superesse viderit, quod plerumque accidit, quantumcunque spiritum habet in intentissimo consumat cursu, ut ita deficiat exanimeturque; tunc compertum est Canes simulac ita exanimem conspexerint, omnino non attingere, sed consiliter, sibiq; temperare, motare caudas, argumentumque manifestum omnino præbere,

Emulationis symbolum.

De Dafypo
& Lepore
Authorum
opinio.

se non carniū sed victoriæ tantum gratiæ decertasse: atq; hoc sæpissime & passim evenire, una venatorum omnium asseveratione confirmatur. Quod vero de Leporis cursu dicebamus, id in memoriam adducit quod reprehenditur à Quintiliano M. Varro, qui dixerit, se à præceptore audivisse Leporem quasi levipodem dici. Sedenim apud Varronem legas Leporem Græcum esse vocabulum, Siculosq; quondam è Græcis λέπρον dicere, cum tamen non neget facillè evenire potuisse, ut cum à Roma Siculi sint orti, quod in veteribus annalibus habebatur, hinc vocabulum illuc tulerint, eodem apud nos relicto nomine. Quoniam vero controversia nunc magna est, utrum Dafypus & lepus unum idemq; sit animal, an diversa, loco Plutarchi superius citato manifeste scriptum, *Canes qui dafypodas insequantur*. Mox de eodem animali; *Quod si λαγώς animam desponderit*. Uterque autem omnino hirtipes, id sibi vult *δασύπυς*. Jam & antiquum dictum ostendimus, *δασύπυς κερών*, quem Livius Andronicus Lepus vertit. Plinius tamen Dafypum distinguit à Lepore, ut eo loco: *Pili acute exeunt Dafypodi in buccis intus, & in pedibus, quæ utraq; Trogus & in Lepore deprehendit*. Et alibi: *Coagulum inutile Leporis, Hædi laudatum præcipuum tamen Dafypodi*. Alibi: *Lepus omnium præda nascens, salus præter Dafypodem superferat*. Alibi: *Superferant & Dafypus & lepus tantum*. Alibi: *Dafypodes omni mense pariunt & superferant, veluti Lepores*: qui quidem loci, ut congruant, Delio indigent natatore, ita confusa omnia. Sedenim quæ Plinius de pilis loco primo posuit, mera sunt Aristotelis verba. Sunt autem ex peritis qui Dafypodem Plinio positum pro cuniculo arbitrantur, quem nusquam nominat Aristoteles. Sane Varro tria ponit Leporum genera, unum Italicum, primis pedibus humilibus, posterioribus altis, superiore parte pulla, ventre albo; auribus longis. Secundum genus Gallicum, idq; plurimum candidum, quales passim Alpes etiam Noricæ progignunt. Tertium quos Hispania producit, similes nostratibus ex parte quadam hos cuniculos vocant. Si quis autem unum atque idem animal esse contenderit ex Plutarcho aut aliis, idque liquido docuerit, gratiæ illi merito debebuntur.

HISPANIA. CAP. X.

Plin. lib. 8
cap. 55.

Ultimum autem genus hoc omnino Hispaniæ est hieroglyphicum, ut cernere est in quibusdam Hadriani numis. Et Catullus ab hoc animalium genere Hispaniam insignivit, ubi dixit in Epigrammatibus, *Cuniculosa Celtiberiæ sili*. Leporem vero & curru Rheginorum fuisse monetam, apud Pollucem legas. Nam Anaxilas Rheginus cum Olympia vicisset. Rheginorum numis & Leporem & curru impressit, de quo etiam Aristoteles lib. Rhetoric. 3. Ajunt vero Lepores in Sicilia olim non fuisse, importatos vero per hunc Anaxilam, hanc illi memoriam comparasse: advectionem enim ex curru significari, nisi quis victoriam malit.

TERIUNGI MILITES. CAP. XI.

Militia veteris
parma.

Observes autem alicubi Lepores duos dimidios coloris lutei in punicea parma cujus medium rubra occupat columella, supra quam pila lutea, facie insignis humana, coloris identidem lutei sustinet. Gestamen id erat ordinis TERIUNGORUM sub magistro militum præfentiali mercenarium.

VALENTIANENSES. CAP. XII.

In eadem veteri militia lutea erat parma viridi circulo circumscripta, in cujus media columella punicea ab imo margine ad centrum usq; porrigebatur: inde duæ lunulæ coloris ejusdem sese in adversum incurvabant, inferiori parte columellæ applicitæ, superiore aliquantulum dissidentes, à medio vero columnæ Lepores duo dimidii, colore ipsi puniceo, sed densiore, in diversa prosiliebant. Insigne hoc erat, ut vetusta indicant monumenta, VALENTIANENSIVM, à Valente Principe delectorum, qui sub illustri viro Magistro militum per Thracas militabant.

DE VULPE. CAP. XIII

Vulpem Lepori subungere non incongruum videtur, quare ejus quoq; significata suscipiam explicanda: quamquam apud Ægyptios super ea nihil aut minimum quid traditum reperias. Tota vero Vulpes Græcorum & Latinorum est.

CALLI.